

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:3

2014-01-23

M2014/210/Mm

Miljödepartementet

Boverket

Box 534

371 23 KARLSKRONA

Uppdrag att ta fram förslag till en strategi för miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Boverket att ta fram ett förslag till en strategi för att nå miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö* och berörda delar av generationsmålet.

Uppdraget ska ske i samråd med Naturvårdsverket, Riksantikvarie-ämbetet, Statens energimyndighet och Trafikverket. Vid genomförandet av uppdraget ska Boverket även inhämta och omhänderta synpunkter från Transportstyrelsen, Tillväxtverket, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Folkhälsomyndigheten, Formas, Skogsstyrelsen, Statens centrum för arkitektur och design, Sveriges Kommuner och Landsting, länsstyrelserna, aktörer med samordningsansvar för det regionala tillväxtarbetet samt övriga berörda myndigheter, organisationer och aktörer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 1 december 2014.

Bakgrund

Riksdagen beslutade 1999 om ett antal miljö kvalitetsmål, däribland *God bebyggd miljö*. Miljö kvalitetsmålet innebär att städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas. Regeringen beslutade 2012 om reviderade preciseringar av miljö kvalitetsmålen (Ds 2012:23).

Riksdagen beslutade våren 2010 om en ny målstruktur för miljö målssystemet vilket innebär att arbetet ska vara strukturerat med ett genera-

tionsmål samt miljö kvalitetsmål och etappmål (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10:MJU25, rskr. 2009/10:377). Ett viktigt syfte med den genomförda förändringen av miljömålssystemet är att få ett effektivare system och tydligare fokus på åtgärdsarbete för att åstadkomma den samhällsomställning som krävs för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Avsikten är att i ökad utsträckning identifiera övergripande frågor och de mest effektiva åtgärderna som kan bidra till att nå miljö kvalitetsmålen. För att åstadkomma detta ska breda, tvärsektorieella strategier som utgår från aktuella politiska prioriteringar tas fram. Genom att koppla etappmål, styrmedel och åtgärder till målövergripande strategier blir miljöarbetet mer operativt och verkningsfullt.

I juli 2010 tillsatte regeringen en parlamentarisk beredning, Miljömålsberedningen (M 2010:74), med uppdrag att föreslå hur miljö kvalitetsmålen ska nås genom politiskt förankrade förslag till strategier med etappmål, styrmedel och åtgärder. I delbetänkandet Handlingsplan för att utveckla strategier i miljömålssystemet (SOU 2010:101) konstaterar beredningen att det är angeläget att regeringen utvecklar strategier med etappmål för bl.a. miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*.

Regeringen genomförde under perioden 2008–2012 en särskild satsning på hållbar stadsutveckling genom att tillsätta Delegationen för hållbara städer (dir. 2011:29). Den miljömässiga dimensionen av delegationens arbete med hållbar stadsutveckling är särskilt viktig för miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*. Delegationen slutrapporterade 2012.

Bostadsbyggandet i Sverige behöver öka och regeringen har vidtagit ett flertal åtgärder för att möta efterfrågan på bostäder. Utvecklingen av den bebyggda miljön är nödvändig för att både tillgodose behovet av bostäder och för att skapa långsiktigt hållbara boendemiljöer som ger förutsättningar för effektiv resursanvändning och hållbara livsstilar. Ett effektivare resursutnyttjande bidrar inte enbart till ekologisk hållbarhet utan också till ekonomiska vinster (Ds 2013:19).

I rapporten *Steg på vägen: Fördjupad utvärdering av miljömålen 2012* (Naturvårdsverkets rapport 6500) bedömer den målsansvariga myndigheten Boverket att miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö* inte kommer att nås till 2020 med de styrmedel som är beslutade eller planerade i dag. Målet omfattar flera olika delar och av rapporten framgår att utvecklingen är positiv vad gäller ventilation, sanering av radon och energi-effektivare bebyggelse. De problem som identifieras är bl.a. ökade vägtransporter med buller och dålig luftkvalitet som följd, minskade grönområden i tätorter, inomhusrelaterade miljöproblem som fukt och mögel i bostäder, fortsatt ökande avfallsmängder och otillräckligt skydd av kulturvärden i byggnader.

Regeringen ser ett behov av att ytterligare stärka åtgärdsarbetet för att åstadkomma den samhällsomställning som krävs för att nå målet genom

att ta fram en samlad strategi med etappmål och åtgärder för att nå miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*.

Uppdraget

Regeringen uppdrar åt Boverket att i samråd med Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet och Trafikverket ta fram ett förslag till en strategi för att nå miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö* och berörda delar av generationsmålet.

Regeringen bedömer att miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö* inte nås med i dag beslutade styrmedel. I uppdraget ingår att analysera de viktigaste orsakerna till detta samt att utifrån miljö kvalitetsmålet och dess preciseringar (Ds 2012:23, s. 104 f.) identifiera prioriterade frågor för en strategi med etappmål, styrmedel och åtgärder. I detta ingår att

- analysera vad som kan åstadkommas med befintliga styrmedel och regelverk och identifiera områden där nya styrmedel och åtgärder behövs för att nå miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*,
- analysera hur grön teknik, miljöinnovationer och livscykelanalyser kan utvecklas och tillämpas för att bidra till miljö kvalitetsmålet, exempelvis genom valet av byggmaterial, och
- identifiera om det finns särskilt komplexa frågor med målkonflikter och motverkande styrmedel där politiska avvägningar behöver göras.

Boverket ska i enlighet med Miljömålsberedningens direktiv 2010:74 och 2011:50, om generella utgångspunkter för formulering av strategier och etappmål, lämna förslag till

- etappmål för att nå miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*, och
- konkreta, konsekvensbedömda och kostnadseffektiva styrmedel och åtgärdsförslag med väsentlig betydelse för måluppfyllelsen av miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*.

Strategin ska åtföljas av en samhällsekonomisk konsekvensanalys där olika intressen blir belysta.

Generationsmålet är övergripande för alla miljö kvalitetsmål och ska säkerställa att tvärssektoriella frågor integreras i miljö målssystemet. De delar av generationsmålet som berörs av miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö* ska vara utgångspunkter för förslaget till strategi, samt beaktas i konsekvensanalysen. I den mån andra miljö kvalitetsmål är relevanta för strategin, exempelvis genom risk för målkonflikter eller synergier, ska dessa beaktas i arbetet.

Förslaget ska utformas så att det är förenligt med regeringens vision för 2050 i fråga om klimatpolitiken (prop. 2008/09:162 s. 13 f.). Boverket ska ta hänsyn till de nationella målen för arkitektur, formgivning och design (prop. 1997/98:117, bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:225) och för kulturmiljöarbetet (prop. 2012/13:96, bet. 2012/13:KrU9,

rskr. 2012/13:273). Vidare ska regeringens mål för friluftslivspolitiken (skr. 2012/13:51) beaktas och där det är relevant väga in dessa i förslaget till strategi.

I uppdraget ska Boverket ta hänsyn till aktuella regeringsuppdrag, utredningar, rapporter och pågående arbete inom Regeringskansliet som berör det aktuella utredningsområdet. Särskilt viktiga är uppdragen till Boverket att ta fram vägledning till plan- och bygglagens hållbarhetsbestämmelser (dnr S2014/186/PBB) och Bostadsplaneringskommittén (S 2013:12) som utreder de regelverk som styr fysisk planering på regional nivå för att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet och en långsiktigt hållbar utveckling i alla delar av landet.

Boverket ska också ta hänsyn till redan beslutade strategier och etappmål, den fördjupade utvärderingen av miljö kvalitetsmålen 2012 (Naturvårdsverkets rapport 6500), Boverkets rapporter Vision för Sverige 2025, Sammanställning av nationella mål, planer och program (dnr M2010/4959/A, uppdrag 7) samt rapporteringen av uppdraget Regionalisering av nationella mål, planer och program (dnr S2012/8390/SAM, uppdrag 1). Rapporten Femton hinder för hållbar stadsutveckling från Delegationen för hållbara städer (M 2011:01/2012/66) ska också beaktas i uppdraget.

Om förslagen innebär kostnadsökningar eller intäktsminskningar för staten, kommuner eller landsting ska Boverket föreslå finansiering.

Boverket ska under arbetets gång samråda med Regeringskansliet (Miljödepartementet och Socialdepartementet).

På regeringens vägnar

Lena Ek

Petter Dahlin

Kopia till

Socialdepartementet
Näringsdepartementet
Kulturdepartementet
Folkhälsomyndigheten
Formas
Länsstyrelsen i Blekinge
Länsstyrelsen i Dalarna
Länsstyrelsen i Gotland
Länsstyrelsen i Gävleborg
Länsstyrelsen i Halland
Länsstyrelsen i Jämtland
Länsstyrelsen i Jönköping
Länsstyrelsen i Kalmar
Länsstyrelsen i Kronoberg
Länsstyrelsen i Norrbotten
Länsstyrelsen i Skåne
Länsstyrelsen i Stockholm
Länsstyrelsen i Södermanland
Länsstyrelsen i Uppsala
Länsstyrelsen i Värmland
Länsstyrelsen i Västerbotten
Länsstyrelsen i Västernorrland
Länsstyrelsen i Västmanland
Länsstyrelsen i Västra Götaland
Länsstyrelsen i Örebro
Länsstyrelsen i Östergötland
Naturvårdsverket
Riksantikvarieämbetet
SMHI
Statens centrum för arkitektur och design
Statens energimyndighet
Trafikverket
Transportstyrelsen
Tillväxtverket
Samverkansorganen
Gotlands kommun
Hallands läns landsting
Skåne läns landsting
Västra Götalands läns landsting
Sveriges Kommuner och Landsting